

Generalitat de Catalunya

BALANÇ I NOVETATS PEL 2025 DEL TRAMIT ADMINISTRATIU DE PROJECTES
D'ENERGIES RENOVABLES A CATALUNYA

Contingut i detall de la Documentació necessària per a la vessant de patrimoni cultural

SERVEI DE PATRIMONI ARQUEOLÒGIC I PALEONTOLÒGIC

Departament de Cultura

Direcció General del Patrimoni Cultural

Estudis d'afectació al patrimoni cultural

Un Estudi d'afectació al patrimoni cultural és un document que s'elabora de forma prèvia a l'aprovació d'un projecte i que ha de permetre avaluar, de forma preventiva, els possibles impactes que aquest pot causar sobre el patrimoni cultural. Aquest document, en el cas dels projectes sotmesos al tràmit d'avaluació d'impacte ambiental, s'ha d'integrar dins del document ambiental realitzat per la promotora del projecte

L'objectiu de l'estudi d'afectació al patrimoni cultural és proporcionar tota la documentació existent en l'àrea afectada pel projecte, per tal que el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, òrgan competent en matèria de patrimoni cultural, pugui avaluar l'impacte que té una infraestructura sobre els béns de patrimoni cultural, i dictaminar el seu tractament adequat. L'estudi d'afectació al patrimoni cultural ha de contenir la informació de forma clara i concisa.

Estudis d'afectació al patrimoni cultural

Febrer
de
2024

Estudis d'afectació al patrimoni cultural en el marc de projectes

Guia d'elaboració

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Web del Departament de Cultura

[Estudis d'afectació al patrimoni cultural en el marc de projectes: Guia d'elaboració](#)

<http://hdl.handle.net/20.500.12368/32204>

Web de Medi Ambient

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/energia/energia-electrica/generacio-denergia-electrica/energies-renovables-sobre-terreny/admissio-a-tramit-de-nous-projectes-renovables-sobre-terreny-en-sols-no-urbanitzables/index.html

Estudis d'afectació al patrimoni cultural

https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/patrimoni_arqueologic/actuacions-patrimoni-arqueologic-paleontologic/estudis-afectacio-patrimoni-cultural/

The screenshot shows a web browser window with the URL https://cultura.gencat.cat/ca/departament/estructura_i_adreces/organismes/dgpc/temes/patrimoni_arqueologic/actuacions-patrimoni-arqueologic-paleontologic/estudis-afectacio-patrimoni-cultural/. The page header includes the Gencat logo and 'Departament de Cultura'. The main title is 'Estudis d'afectació al patrimoni cultural'. The content is organized into two columns. The left column contains a sub-header 'L'Avaluació de l'impacte ambiental i el patrimoni cultural', followed by a paragraph explaining that activities like road construction or solar farms can affect cultural heritage. Below this is a paragraph about preventive archaeology and a bulleted list of actions: identifying and evaluating effects, deciding on preventive measures, and monitoring project execution. The right column features a 'Eines de consulta' (Consultation Tools) box with a list of links: Geoportal del Patrimoni Cultural, Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic, Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic, Consulta de memòries d'intervencions, Mapa de proteccions de BCIN i EPA, Registre de planejament urbanístic de Catalunya, and Wikipedra. Construccions de pedra seca. Observatori del Paisatge. At the bottom of the page, there is a navigation bar with the text 'Guia d'elaboració dels Estudis d'afectació al patrimoni cultural en el marc de projectes'.

L'Avaluació de l'impacte ambiental i el patrimoni cultural

Les actuacions que es desenvolupen sobre el territori -construcció de carreteres, ampliació d'activitats extractives, implantació de parcs eòlics i plantes solars, línies elèctriques...- poden causar afectació sobre els béns del patrimoni cultural immoble existents en la seva àrea, com ara jaciments arqueològics i paleontològics, elements arquitectònics, etnològics i històrics.

En el marc de l'avaluació de l'impacte ambiental, l'arqueologia preventiva és el nom que rep el conjunt d'accions, eines i mecanismes que tenen com a objectiu:

- Identificar i avaluar els efectes que l'execució d'un determinat projecte, pla o programa pot causar sobre aquests béns del patrimoni cultural abans de la presa de les decisions.
- Decidir i aplicar les mesures preventives i correctores adequades per fer compatibles els projectes i plans que finalment s'aproven amb el tractament adequat del patrimoni cultural.
- Realitzar el seguiment i control de l'execució del projecte un cop aprovat per garantir l'acompliment de les mesures preventives i correctores que s'hagin fixat.

El Departament de Cultura, mitjançant el Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic i els Serveis Territorials, és l'òrgan competent en aquest procediment atès que s'encarrega de l'estudi dels projectes, plans o programes sobre els quals se li sol·licita que emeti els informes preceptius i vinculants, i defineix les mesures i les actuacions necessàries per prevenir, corregir i compensar qualsevol possible efecte negatiu sobre el patrimoni cultural.

Eines de consulta

- [Geoportal del Patrimoni Cultural](#)
- [Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic](#)
- [Cercador de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic](#)
- [Consulta de memòries d'intervencions](#)
- [Mapa de proteccions de BCIN i EPA](#)
- [Registre de planejament urbanístic de Catalunya](#)
- [Wikipedra. Construccions de pedra seca. Observatori del Paisatge](#)

Guia d'elaboració dels Estudis d'afectació al patrimoni cultural en el marc de projectes

Informació que ha de contenir

Ha d'estar format pels resultats:

- d'un **treball de gabinet**,
- d'un **treball de camp**
- d'un **treball d'anàlisi** de les dades obtingudes en les fases anteriors.

Treball de gabinet previ al treball de camp

- Consulta de les dades dels Inventaris del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, que quedin dins o molt pròxims al projecte.
- Consulta de les dades incloses als Catàlegs de béns protegits dels diversos instruments de planejament urbanístic (POUM, NNSS, plans especials, etc
- Consulta d'altres fonts no normatives, com per exemple la Wikipedra, i bibliografia especialitzada.
- Consulta prèvia de la cartografia actual i històrica - ICGC, Google Maps, Google Earth etc .
- Totes les dades extretes de les consultes han de situar-se a la planimetria i s'ha d'aportar un resum en la informació escrita.

Treball de camp

- Realització d'una **prospecció arqueològica** (i paleontològica en els casos que sigui necessari) a tota l'àrea de les actuacions del projecte amb l'objectiu de contrastar la documentació recollida prèviament en el treball de gabinet, i documentar la possible existència de jaciments no inventariats i sí observables o detectables en superfície, així com qualsevol altre element o estructura d'interès patrimonial.

- En quant a la metodologia de la intervenció, s'ha d'incorporar un programa detallat dels treballs realitzats i una exposició de la metodologia de camp emprada que permeti conèixer amb claredat quines zones s'han pogut prospectar i a quines no s'ha pogut accedir de totes les que conformen el projecte. En aquest sentit és imprescindible l'aportació del registre fotogràfic detallat de tots els trams o zones. Aquesta informació, complementant el registre planimètric, ha de permetre garantir l'abast real dels treballs realitzats i es pot ampliar amb altres eines, com el trac GPS.

Treball d'anàlisi

- *Avaluació d'impacte sobre el patrimoni cultural: detecció dels impactes i proposta de mesures:*
- Aquesta fase és l'objectiu principal de l'estudi d'afecció, en la qual s'ha d'interpretar els resultats obtinguts de les dues fases anteriors i s'ha de presentar en relació al projecte sobre el qual el promotor vol obtenir autorització. Per tant, el treball d'anàlisi s'ha de presentar integrat al document ambiental que correspongui.
- S'ha de valorar l'afecció dels elements patrimonials inventariats i dels documentats durant la prospecció i, en funció de la seva posició i de les característiques constructives del projecte, l'obra civil i els tipus de moviments de terres que s'han de realitzar, **valorar-ne l'impacte potencial**. L'afectació pot ser directa o indirecta, total o parcial, i el grau d'impacte lleu, moderat o greu en funció del valor intrínsec de l'element afectat, la protecció legal de la que gaudeix, la seva singularitat tipològica i cultural en el medi físic i altres factors a considerar.

Treball d'anàlisi

Finalment, l'avaluació de l'impacte ha d'incloure la **proposta** de mesures preventives i/o correctores, segons les característiques de l'element patrimonial, el grau d'afectació en funció de l'obra civil projectada, etc. i tenir en compte si amb l'aplicació d'aquestes s'obtindrà un grau d'atenuació òptim de l'impacte que permeti el tractament més adequat de l'esmentat element patrimonial

- Mesures preventives són aquelles que es proposen un cop detectat un impacte directe o indirecte del projecte sobre un bé patrimonial (ja sigui total o parcial) i ajuden a evitar-lo o minimitzar-lo en fases prèvies a l'aprovació del projecte.
- Mesures correctores són aquelles que s'apliquen un cop aprovat el projecte, i ja en fase d'obra, eviten o minimitzen l'afecció per tal de salvaguardar els valor patrimonials.
- A més de les mesures correctores específiques que se'n derivin de l'estudi del patrimoni, com a mesura de caire general, si s'escau, es proposarà un seguiment arqueològic de tots els moviments de terres per tal de controlar i documentar la possible aparició de jaciments arqueològics no observables superficialment.

Treball d'anàlisi

- Elaboració de documentació gràfica:*
- Documentació fotogràfica que evidenciï i justifiqui la realització de la intervenció arqueològica, i/o ubicacions de les infraestructures, també dels elements patrimonials documentats (coneguts i inèdits), i es puguin identificar clarament, així com les diferents zones que s'han prospectat.
- Documentació planimètrica de detall (escala 1:5.000, o altres escales de major detall quan hi ha béns del patrimoni cultural afectats), sobre base topogràfica i ortofoto, de tot l'àmbit del projecte, en la qual se superposin totes les infraestructures projectades - camins, vials d'accés, estructures d'evacuació,...- i els béns patrimonials inventariats i localitzats en la prospecció superficial que queden afectats o que es troben pròxims a l'àrea del projecte.
- Així mateix, s'ha d'identificar clarament els sectors o zones establertes pels arqueòlegs/-gues durant la prospecció assenyalant a quines zones ha estat possible prospectar amb accés i visibilitat satisfactòries i quines no.
- Tal com s'indica en el permís d'intervenció arqueològica preventiva, la planimetria s'ha d'entregar en PDF per la seva visualització i s'ha d'enviar la informació gràfica de l'àmbit delimitat i els seus resultats en format d'intercanvi SHAPE (.shp), (fent servir el sistema de referència UTM31N ETRS89).

Enllaços

- Normativa
- Llei 9/1993, de 30 de setembre, del Patrimoni Cultural Català
- Decret 78/2002, de 5 de març, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.
- Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables
- Decret Llei 24/2021, de 26 d'octubre, d'acceleració del desplegament de les energies renovables distribuïdes i participades

Enllaços

- [Instruments del Departament de Cultura](#)
- [Geoportal del Patrimoni Cultural](#)
- L'Inventari del [Patrimoni Arqueològic i Paleontològic](#) és l'instrument del Departament de Cultural de la Generalitat de Catalunya que recull la informació relativa als jaciments terrestres coneguts i protegits d'acord amb la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català.
- L'Inventari del [Patrimoni Arquitectònic](#) recull la informació relativa a les edificacions i altres elements del patrimoni arquitectònic.
- [Mapa de proteccions de BCIN i EPA](#) El Mapa de Proteccions del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya, creat pel Servei de Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de la Direcció General del Patrimoni Cultural del Departament de Cultura, permet consultar les localitzacions i delimitacions de les proteccions dels béns del patrimoni arqueològic i paleontològic català que estan declarats Béns Culturals d'Interès Nacional (BCIN) o Espais de Protecció Arqueològica (EPA).
- [Consulta de memòries d'intervenció](#)
- [Inventari del Patrimoni Etnològic](#)

Enllaços

- Altres instruments
- [Registre de planejament urbanístic de Catalunya](#)
- Wikipedra: Observatori del <http://wikipedra.catpaisatge.net/paisatge>
- [Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya](#)
- [Mapes de Patrimoni](#) Cultural de la Diputació de Barcelona
- [Mapa de fosses](#) Departament de Justícia, Drets i Memòria

Generalitat de Catalunya

GENER 2025